PAKOLAISNEUVONTA

8.11.2022

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaostolle

**Asia: HE 242/2022 vp – Hallituksen esitys vuoden 2022 neljänneksi lisätalousarvioksi**

## Pakolaisneuvonta ry:n lausunto

Pakolaisneuvonta kiittää lausuntopyynnöstä. Lausunnossamme keskitymme ainoastaan Rajavartiolaitosta koskevaan 70. momenttiin, joka koskee esitettyä pilottihanketta itärajalle rakennettavaksi esteeksi.

### Talousarvioesityksestä

Hallituksen neljännessä lisätalousarvioesityksessä rahoitettavaksi esitetyn pilottihankkeen tarkoitus on selvittää, minkälaisia erilaisia mahdollisuuksia erilaisten rajaesteiden rakentamiseksi suuremmassa mittakaavassa voisi olla ja mitä näistä aiheutuvat kustannukset olisivat. Heinäkuun 15. päivä voimaan tulleen, rajaesteiden rakentamisen mahdollistavan rajavartiolain muutoksen valmistelun ja käsittelyn aikana ei sisäministeriö tai Rajavartiolaitos kyennyt antamaan minkäänlaista kustannusarviota – ei edes tämän nyt esitetyn kaltaisen pilottihankkeen toteuttamisesta.

Eduskunnan tulisi aina edellyttää, että jo lakiesityksissä annettaisiin arvio myös lakimuutosten taloudellisista vaikutuksista.

On sinänsä kannatettavaa, että ennen suuremman mittakaavan rakentamisen aloittamista toteutetaan ensin pilottihanke, jossa testataan ja arvioidaan erilaisia vaihtoehtoja. Hankkeelta tulee kuitenkin edellyttää eri vaihtoehtojen selvittämisen lisäksi myös ja ennen kaikkea kunnollista arviointia ja puntarointia rajaesteen mahdollisen rakentamisen joka tapauksessa hyvin korkeaksi nousevien kustannusten ja esteen rakentamisesta seuraavan todellisen hyödyn välillä.

### Yleisesti rajaesteiden rakentamisesta

Rahoituksesta päätettäessä tulisi ottaa huomioon, että sekä rajaesteen rakentamisen tarve että sen tosiasiallinen hyöty ovat jääneet epäselviksi. Esteen tarkoitus on pyrkiä vaikeuttamaan mahdollista nk. hybridivaikuttamista, ja mahdollisesti ohjailemaan laajempaa maahantuloa. Käytännössä, jos Venäjä todella pyrkii horjuttamaan Suomen turvallisuutta esimerkiksi turvapaikanhakijoita hyväksikäyttäen, eivät lyhyehköt pätkät raja-aitoja tai esteitä sitä käytännössä estä. Sama koskee mahdollista laajamittaista maahantuloa. Rajaesteiden osalta syntyy lähinnä vaikutelma, että niiden rakentamisella pyritään lähinnä antamaan ns. suurelle yleisölle vaikutelma jostain konkreettisista toimista suhteessa Venäjään. Rakentamisella pystyttäisiin ehkä vaikuttamaan kansan turvallisuuden tunteeseen pikemminkin kuin todelliseen turvallisuuteen.

Pia Lindfors
toiminnanjohtaja
Pakolaisneuvonta ry